

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 128

март 2010

Oršuš и други против Хрватска - 15766/03

Пресуда 16.3.2010 [Голем совет]

Член 14

Дискриминација

Сместување на ромски деца во паралелки само за Роми, поради нивното наводно слабо познавање на хрватскиот јазик: *повреда*

Факти – Апликантите се петнаесет државјани на Хрватска од ромско потекло, кои посетувале две основни училишта меѓу 1996 и 2000. Повремено, тие посетувале паралелки само за Роми. Во април 2002 тие повеле постапка против училиштата наведувајќи, меѓу другото, расна дискриминација и повреда на нивното право на образование, зашто наставната програма само за Роми била значително намалена по обем и содржина, споредено со официјалната наставна програма. Тие, исто така, поднеле психолошка студија што известила дека сегрегираното образование нанесува емотивна и психолошка штета на ромските деца, и во смисла на самовреднување и на развој на нивниот идентитет. Во септември 2002 општински суд ја отфрлил нивната тужба откако утврдил дека причината зошто повеќето ромски ученици се сместени во одделни паралелки е што им е потребна дополнителна настава по хрватски јазик и дека апликантите не успеале да ги поткрепат своите наводи во врска со расната дискриминација и смалената наставна програма. Таа одлука е потврдена по жалба.

Право – Член 14 во врска со Член 2 од Протоколот 1: Владата тврдела дека апликантите биле сместени во одделни паралелки само врз основа на нивното недоволно познавање на хрватскиот јазик. Судот, оттука, морал да испита дали училишните власти ги презеле сите неопходни чекори за да обезбедат брз напредок на апликантите во учење на јазикот и нивна последователна интеграција во мешани паралелки. Во врска со ова, тој воочи дека временото сместување деца во одделна паралелка, врз основа на недоволното познавање на наставниот јазик не е автоматски спротивно на Член 14. Сепак, кога ваквите мерки непропорционално се одразуваат врз припадниците на специфична етничка група, треба да се воведат делотворни заштитни механизми во секоја фаза од нивното спроведување. Судот прво воочил дека немало јасна правна основа за сместување на децата кои немаат доволно познавање на хрватскиот јазик во одделни паралелки. Понатаму,

Владата не покажала дека ваквата пракса е применета во однос на други ученици со недоволно владеење на хрватскиот јазик во било кој друг дел од земјата. Ваквата пракса, оттука, тешко дека може да се смета како вообичаена или општа пракса осмислена да се осврне на проблемите на децата кои недоволно го познаваат наставниот јазик. Што се однесува до наставната програма предвидена за чисто ромските паралелки, Владата сметала дека таа е иста како и во сите други паралелки од истото одделение и дека, во секој случај, наставната програма во секоја поединечна паралелка можело да се намали и до 30%. Сепак, наместо едноставно да ја намали наставната програма во паралелките само за Роми, според Судот, државата била должна да усвои соодветни позитивни мерки со цел да им помогне на апликантите да ги стекнат неопходните јазични способности во најкусо можно време, особено преку посебни предавања по јазик. Вакви предавања биле навистина и обезбедени за некои од апликантите во некоја фаза од нивното основно образование, но, на пример, тројца од апликантите никогаш не добиле вакви часови, а на други шест им биле понудени вакви часови дури во трето одделение, иако посетувале паралелки само за Роми уште од прво одделение. Судот, понатаму, забележа дека немало утврдена програма за одговарање на специјалните потреби на ромските деца со недоволно познавање на хрватскиот јазик, што би опфатило и временска рамка за различните фази во кои тие ги стекнуваат неопходните јазични способности. Покрај ова, Судот сметал дека високата стапка на испишување на ромските ученици во областа каде учеле апликантите бара спроведување на натамошни позитивни мерки и активен ангажман на социјалните служби со цел кај ромското население да се подигне свеста за важноста на образованието. Иако овој предмет се разликува од *D.H. and Others v. the Czech Republic* ([GC], no. 57325/00, 13 ноември 2007, Информативна белешка бр. 102) во смисла дека не била генерална политика во обете училишта автоматски да се сместуваат ромските ученици во одделни паралелки, сепак, бројни европски земји се среќаваат со сериозни тешкотии во обезбедувањето соодветно школување за ромските деца. И покрај мошне позитивните акции што ги има преземено тужената држава по односниот период, фактите во предметот на апликантите сепак укажуваат дека нивните образовни аранжмани не биле доволно придружени со заштитни мерки што би обезбедиле дека, при остварување на својата маргина на проценка во сферата на образованието, државата води доволно метка за нивните посебни потреби како припадници на група во неповолна положба. Како резултат, апликантите биле сместени во одделни паралелки каде се следела адаптирана наставна програма, без јасни и транспарентни критериуми во поглед на нивното префрлање во мешани паралелки.

Заклучок: повреда (девет наспрема осум гласа).

На крајот, Судот утврди дека должината на постапката пред Уставниот суд (над четири години) била прекумерна и со тоа бил прекршен Член 6 § 1.

Член 41: По EUR 4,500 за секој од апликантите за непарична штета.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или

од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.